

БЮДЖЕТНА СКЛАДОВА РИНКОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

*Філіпенко Т.В., д.держ.упр, професор,
Донецький державний університет управління,
м. Донецьк, Україна*

В умовах ринкової трансформації в країні докорінно змінюється сутність основної категорії державних фінансів – бюджету, формування якого в умовах ринку повинно відбуватися на основі концепції суспільних благ. Соціальна орієнтація ринкової економіки передбачає спрямування більшої частки бюджетних коштів на задоволення потреб населення – утримання об'єктів соціально-культурної сфери та соціальної інфраструктури, надання допомоги незахищеним верствам населення тощо.

Ринкові перетворення потребують реформування бюджетної системи, яке передбачає відокремлення державного бюджету від місцевих, встановлення дійсної самостійності бюджетів усіх рівнів і видів, використання нових підходів в організації міжбюджетних відносин на основі бюджетного федералізму та фіскальної автономії місцевої влади. У процесі реформування бюджетної системи значно зростає роль найчисельнішої та найголовнішої її ланки – місцевих бюджетів, що є фінансовою базою існування місцевого самоврядування.

Метою дослідження є вивчення стану і визначення напрямків зміцнення фінансової самодостатності бюджету Донецької області.

Донецька область була утворена 2 липня 1932 році. У складі області налічується: 28 міст обласного значення; 24 міста районного значення; 21 внутрішньоміський район; 18 сільських районів; 131 селища міського типу; 253 сільські ради; 1118 сільських населених пунктів. В області приймається 413 бюджетів міст, районів, сіл та селищ.

2014 рік Донецька область розпочала з бюджетом у 11 млрд. 592 млн. 904 тис. грн., у тому числі за рахунок трансфертів з державного бюджету в сумі 6 млрд. 668 млн. 952,9 тис. грн. (58%), з них дотація вирівнювання з державного бюджету в сумі 1 млрд. 235 млн. 197,9 тис. грн. Обсяг доходів власного обласного бюджету практично залишився на рівні 2013 року. Обсяг доходів загального фонду бюджету встановлено у сумі 11 млрд. 271 млн. 553,8 тис. грн., спеціального фонду - 321 млн. 350,2 тис. грн. Джерелами наповнення бюджету є податки і збори, у тому числі екологічний податок, плата за користування природними ресурсами, за ліцензії на торгівлю алкоголем і тютюном та інші.

Загальний обсяг видатків обласного бюджету на 2014 рік затверджено в такій самій сумі, що і обсяг доходів, - 11 млрд. 592 млн. 904 тис. грн., у тому числі видатки загального фонду бюджету у сумі 11 млрд. 116 млн. 13,1 тис. грн. та спеціального фонду бюджету – 476 млн. 790,9 тис. грн. У складі видатків обласного бюджету затверджено також резервний фонд обласного бюджету в сумі 10 млн. грн. [1].

Бюджет області має соціальне спрямування. Більша частина видатків 58% спрямовується на охорону здоров'я, 28% - на освіту, 8% - на соціальне забезпечення, 6% - на культуру та мистецтво.

Також у бюджеті закладено зростання середньої заробітної плати в регіоні на 3,6%, а також встановлено прогнозний індекс інфляції в 4,3%. З урахуванням цих цифр заплановані видатки на харчування і медикаменти. В цьому році регіон вперше подбав про харчування учнів 5-11 класів загальноосвітніх шкіл і виділив на це 47 мільйонів за рахунок субвенції з бюджету.

70 мільйонів гривень спрямовується на завершення будівництва Центру позитронно-емісійної терапії (ПЕТ-КТ центру) і початок зведення регіональної лікарні швидкої медичної допомоги – 50 мільйонів. Ще 70 мільйонів виділено на придбання медикаментів та виробів медичного призначення для лікарень і станцій швидкої допомоги, а також на відшкодування вартості ліків для хворих на

гіпертонію. Збільшено розмір додаткових виплат працівникам системи екстреної медичної допомоги. На це виділено більше 37 мільйонів гривень, що дозволить збільшити зарплату цим фахівцям на 800 гривень.

Відповідно до Стратегії економічного і соціального розвитку Донецької області на період до 2015 року, бюджетні відносини розвиваються відповідно до засад податково-бюджетної політики держави та пріоритетів, визначених на рівні держави і регіону [2].

Удосконалення видаткових повноважень органів місцевого самоврядування здійснюється шляхом реалізації адміністративно-територіальної реформи з чітким розмежуванням власних та делегованих повноважень.

Пріоритетним завданням є зміцнення фінансової самодостатності місцевих бюджетів та фінансування програм, які мають важливе соціальне значення для регіону.

Ключовими завданнями є:

- Забезпечення стабільності, збалансованості та стійкості місцевих бюджетів.

- Збільшення надходжень за рахунок упорядкування податкових пільг, підвищення прибутковості підприємств комунального сектору економіки, посилення адміністрування та контролю за справлянням місцевих податків і зборів.

- Розширення бази оподаткування за рахунок детінізації економіки, альтернативних джерел доходів та підвищення результативності, ефективності і прозорості використання бюджетних коштів.

- Забезпечення на рівні кожної адміністративно-територіальної одиниці регіону персоніфікованого обліку земельних ділянок, інших об'єктів та прав власності.

- Удосконалення видаткових повноважень органів місцевого самоврядування та участь у реформуванні податково-бюджетної політики.

- Концентрація капітальних видатків на виконання пріоритетних інвестиційних програм.

Критеріями досягнення означених завдань є:

- Збільшення доходів місцевих бюджетів (без трансфертів) у 2015 році – до 10 млрд. грн.

- Зростання інвестиційної складової місцевих бюджетів.

- Щорічне скорочення податкового боргу до місцевих бюджетів.

З метою зміцнення фінансової самодостатності місцевих бюджетів необхідно:

- вдосконалити існуючу нормативно-правову базу формування і використання фінансових ресурсів місцевих бюджетів;

- здійснити поступовий перехід до децентралізації управління місцевими бюджетами, що дозволить місцевим фінансам стати самостійним інститутом;

- реформувати місцеве оподаткування для збільшення надходжень до місцевих бюджетів;

- забезпечити чітке дотримання бюджетної дисципліни при використанні бюджетних коштів;

- запровадити режим жорсткої економії бюджетних коштів;

- здійснювати контроль за формуванням і використанням місцевих бюджетів громадою.

Застосування запропонованих заходів дозволить зміцнити бюджетну складову ринкової трансформації регіонів.

Література

1. Офіційний сайт Державної адміністрації Донецької області [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.donoda.gov.ua>.

2. Стратегія економічного і соціального розвитку Донецької області на період до 2015 року : Рішення Донецької обласної ради від 23.03.2007 р. № 5/8-158.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА «МЕНЕДЖМЕНТ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

За підтримки
науково-методичної комісії з менеджменту і адміністрування
(секція «Менеджмент зовнішньоекономічної і антимонопольної діяльності»)

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

21 – 24 травня 2014 р., м. Донецьк

«РОЗВИТОК ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ
ТА ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ»

Матеріали конференції

Донецьк 2014

УДК 339.9.012.24
ББК 65.9(4укр)8
Р64

Р64 Розвиток зовнішньоекономічної діяльності в умовах інтеграційних та глобалізаційних процесів: Матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Донецьк, 21-24 травня 2014 р.). – Донецьк: ДонДУУ, 2014. – 249 с.

Розглядаються актуальні проблеми розвитку зовнішньоекономічної діяльності в умовах світових глобалізаційних та інтеграційних процесів, приділено увагу взаємовідносинам України та ЄС.

Організаційний комітет

- Дорофієнко В.В. – голова оргкомітету, д.е.н., професор, проректор з наукової роботи Донецького державного університету управління;
- Токарева В.І. – заступник голови оргкомітету, д.держ.упр., професор, проректор з навчальної роботи Донецького державного університету управління;
- Батченко Л.В. – заступник голови оргкомітету, д.е.н., професор, завідувача кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності Донецького державного університету управління;
- Науменко С.М. – секретар оргкомітету, к.держ.упр., доцент, заступник завідувача кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності Донецького державного університету управління;
- Кузьмін О.Є. – д.е.н., професор, директор Навчально-наукового інституту економіки і менеджменту, завідувач кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва Національного університету «Львівська політехніка»;
- Мельник О.Г. – д.е.н., професор кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва Національного університету «Львівська політехніка»;
- Михайлова Л.І. – д.е.н., професор, завідувача кафедри менеджменту ЗЕД та європейської інтеграції Сумського національного аграрного університету;
- Миценко І.М. – д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки Кіровоградського національного технічного університету;
- Савельєв Є.В. – д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки Тернопільського національного економічного університету;
- Кальченко Т.В. – д.е.н., професор кафедри міжнародного менеджменту Київського національного економічного університету ім. В. Гетьмана;
- Булатова О.В. – к.е.н., професор, завідувача кафедри міжнародної економіки Маріупольського державного університету;
- Яценко А.Б. – к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки Донецького національного університету;
- Ткаленко С.І. – к.е.н., доцент кафедри європейської інтеграції Київського національного економічного університету ім. В. Гетьмана;
- Філіпенко Т.В. – д.держ.упр., професор кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності Донецького державного університету управління;
- Дятлова В.В. – д.е.н., професор кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності Донецького державного університету управління;
- Деліні М.М. – к.е.н., доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності Донецького державного університету управління;
- Кулік Є.І. – к.е.н., доцент, заступник завідувача кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності Донецького державного університету управління;
- Ткаченко О.Г. – к.е.н., професор кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності Донецького державного університету управління;
- Коняхіна Т.В. – к.е.н., доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності Донецького державного університету управління.

©Автори, 2014
©ДонДУУ, 2014

Рева О.В.	Адаптація європейського досвіду в соціальному захисті персоналу вугільних підприємств України у процесі їх реструктуризації.....	216
Саєнко О.В.	Формування інноваційної конкурентоспроможної економіки України в системі національної стандартизації.....	223
Федоренко В.В.	Проблеми ринку транспортних послуг України в умовах Євроінтеграції.....	226
Філіпенко Т.В.	Бюджетна складова ринкової трансформації Донецької області.....	231
Чернобаєва С.В.	Становлення та розвиток родієвого туризму в Україні.....	235
Юдіна К.П.	Інструментарій регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств виноробної галузі.....	239